

Geachte Statenleden,

Enige tijd geleden heb ik u gevraagd om een vragenlijst in te vullen over de aanpak van verduurzaming in de landbouw. Ruim tweehonderd Statenleden hebben deze vragenlijst ingevuld. Heel hartelijk dank! In deze e-mail staat belangrijke informatie over het onderzoek waaraan u mogelijk heeft meegedaan.

In dit onderzoek heeft u uw voorkeuren aangegeven voor de aanpak van verduurzaming in de landbouw. De bevindingen van uw provincie zijn gevisualiseerd in een infographic en bijgevoegd aan deze e-mail. Het primaire onderzoeksdoel had echter *niet* te maken met het thema verduurzaming in de landbouw. Het doel van het onderzoek was achterhalen of denkfouten effect hebben op financiële besluiten van Statenleden. Daarbij heb ik gekeken naar twee denkfouten: de referentiebias en kuddegedrag. Om te achterhalen of onbewuste denkfouten invloed hebben op uw financiële besluiten was het helaas niet mogelijk om dit onderzoeksdoel te delen voordat de vragenlijst werd ingevuld. Ik hoop dat u zich hierdoor niet benadeeld voelt.

De resultaten laten zien dat de referentiebias significante invloed heeft op uw financiële besluiten. Kuddegedrag heeft in dit onderzoek geen effect. De referentiebias is een denkfout waarbij men een beslissing vereenvoudigt door een schatting te maken op basis van de eerst beschikbare informatie. In dit onderzoek is het effect van de referentiebias als volgt getoetst:

Respondenten zijn willekeurig verdeeld in twee groepen. Beide groepen kregen hetzelfde scenario voorgelegd, met een verschil in een hoog dan wel laag 'anker'. De respondenten in de lage ankergroep kregen te zien dat veehouders voorheen 40% van de kosten van stalinnovatie kregen vergoed en de respondenten in de hoge ankergroep kregen een percentage van 80% te zien. Vervolgens werden respondenten gevraagd te bepalen welke vergoeding (%) de provincie moet hanteren voor de kosten van stalverduurzaming. De verwachting was dat respondenten die een hoog anker kregen voorgelegd meer wilden investeren in een vergoeding dan respondenten uit de lage ankergroep.

De resultaten laten zien dat respondenten uit de hoge ankergroep gemiddeld 46,4% wilden investeren in het vergoeden van de kosten van stalverduurzaming en respondenten uit de lage ankergroep gemiddeld 34,2%. Dit betekent dat Statenleden die een hoge beginwaarde te zien kregen gemiddeld 12,3 procentpunt meer wilden investeren dan Statenleden die een lage beginwaarde kregen. Omdat de manipulatie in de tekst (40% / 80%) het enige verschil tussen de groepen was is de invloed van de referentiebias bewezen.

De referentiebias (en andere denkfouten) leiden tot onnauwkeurige financiële besluiten. De boodschap die ik wil meegeven is dan ook: wees u tijdens publieke budgettering bewust van de invloed van onbewuste denkfouten.

Als u naar aanleiding van deze e-mail nog vragen heeft of meer van het onderzoek wil weten, dan hoor ik dat graag!

Een vriendelijke groet,

Celine Verhoeks

Verduurzaming in de landbouw*

VOORKEUREN VAN STATENLEDEN

DOELSTELLING

Statenleden vinden het behalen van het doel:

“50% minder stikstofuitstoot en driekwart van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden op een gezondheidsniveau in 2030” matig belangrijk.

Politiek linkse & progressieve Statenleden vinden het behalen van het doel het belangrijkste.

VOORKEUREN VOOR MAATREGELEN

Maatregel 1 heeft gemiddeld de meeste voorkeur van Statenleden voor hun provincie en maatregel 5 de minste voorkeur.

Landelijk:

- 1 Financiële hulp voor boeren die willen extensiveren of omschakelen naar kringlooplandbouw
- 2 Financiële hulp voor boeren die stallen willen verduurzamen
- 3 Opkopen van veehouderijen die willen stoppen
- 4 Het aanstellen van coaches en organiseren van regiobijeenkomsten om boeren te informeren en persoonlijk te begeleiden bij hun keuzes
- 5 Het extern salderen van veehouders

Provincie Utrecht:

- 1
- 2
- 4
- 3
- 5

WAT STATENLEDEN NODIG HEBBEN OM BESLUITEN TE NEMEN

Statenleden hebben aangegeven wat zij nodig hebben om in de nabije toekomst goede besluiten te kunnen nemen over verduurzaming in de landbouw. Zij konden drie opties aangeven. Hieronder de meest gekozen opties.

Landelijk:

- 71% Inzicht in de effectiviteit & efficiëntie van maatregelen
- 46% Inzicht in de positieve en negatieve gevolgen van maatregelen
- 26% Ecologische analyses en voorgestelde aanpak uit de gebiedsplannen

Provincie Utrecht:

- 43% Ecologische analyses en voorgestelde aanpak uit de gebiedsplannen
- 43% Inzicht in de effectiviteit & efficiëntie van maatregelen
- 43% Inzicht in de rechtmatigheid van maatregelen

Let op!

DENKFOUTEN BEÏNVLOEDEN UW FINANCIËLE BESLUITEN

Een getal in de tekst gebruikt u als referentieniveau om de hoogte van een bedrag te bepalen. Een hoog cijfer in de tekst leidt ertoe dat Statenleden gemiddeld meer willen investeren in bepaald beleid dan een laag cijfer in de tekst.

Denkfouten leiden tot onnauwkeurige besluiten. Wees dus bewuste van het onbewuste!

*De vragen in dit onderzoek waren gebaseerd op de landelijk gestelde doelstelling omtrent stikstofreductie en vijf kansrijke maatregelen die de Rijksoverheid heeft voorgesteld om deze doelstelling te behalen. We zijn ons ervan bewust dat het onderwerp complexer is dan de vragenlijst deed voorkomen.